Asia: VNS 4/2024 vp Kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteko

https://www.eduskunta.fi/pdf/VNS+4/2024

Wärtsilä kiittää kutsusta asiantuntijakuulemiseen ja lausuu otsikon asiasta seuraavaa.

Yhteenveto

Taloussuhteet ja kauppa

- Yritysten välinen yhteistyö ja kauppa on yleisesti hyödyksi kehitykselle.
- Team Finland / Business Finland -toiminta on vientiyritysten näkökulmasta erittäin tärkeää ja sitä tulee edelleen kehittää.
- Lisäyksenä Team Finland -verkoston strategisten kohdemaavalintojen kriteereihin Wärtsilä painottaa myös joustavuutta nykyisessä geopoliittisessa ympäristössä.
- EU:n Global Gateway -strategia on yritysten näkökulmasta epämääräinen ja sen hyödyt toistaiseksi kyseenalaisia.

Kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö

- Suomen kehitysyhteistyössä pitäisi ottaa tärkeän kohdemaan kehityksen lisäksi vahvemmin ja konkreettisemmin huomioon se, että panostus myös hyödyttäisi Suomea ja/tai sen elinkeinoelämää. Näin painotettaisiin yhteistyötä Suomen ja kohdemaan välillä ja luodaan pohjaa normaalille kaupalliselle yhteistyölle.
- Kehittyvien maiden ilmastotoimien tukemiseen olisi lisättävä, että tuodaan yhteen suomalaista energiaosaamista, tuetaan suomalaisten toimijoiden ja niiden asiakkaiden pääsyä kansainvälisen rahoituksen piiriin ja edistetään suomalaisten asiantuntijoiden sijoittumista kansainvälisiin organisaatioihin.
- Finnveran tarjoama ECA-rahoitus on tärkeää, ja on myös huomioitava, että se on Suomelle keskeinen elinkeinopoliittinen työkalu. Se vaatii riittävästi pääomaa Finnveralle.
- Ukrainan tukemiseenkin auttaisi Finnveran Ukraina-hankkeiden lisärahoittaminen tarvittaessa. Olisi myös pyrittävä edistämään EU-rahoitusinstrumenttien saamista hankkeiden realisoitumiseksi. Lisäksi Finnfundille tulee luoda mandaatti myöntää laina- ja lahjarahoituksen

yhdistelmästä syntyviä sekaluottoja sekä yksityisen että julkisen sektorin investointeihin.
- Wärtsilä tukee myös EK:n konkreettisia toimenpide-ehdotuksia Ukrainan tukemiseksi ja jälleenrakentamiseksi.

1. Johdanto

Wärtsilä pitää hyvänä, että Kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteko on laadittu ja kannattaa selonteon tavoitetta tukea paremmin Suomen kaupallis-taloudellisia intressejä kehittyvillä markkinoilla ja lisätä maiden taloudellista riippumattomuutta vahvistamalla kehittyvien maiden vastuuta kehityksestään.

Selonteossa todetaan, että vienninedistämistoimintaa kehitetään tukemaan erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten tarpeita. Tämä on tärkeää, mutta suurempia yrityksiä unohtamatta. Myös suuret vientiyritykset tarvitsevat valtiojohtoisia apukeinoja kuten valtioiden välisiä yhteistyösopimuksia sekä vientirahoitusta/-takauksia avaamaan kaupantekoa kehittyvissä maissa, joissa yksityisen yrityksen kauppakumppanina toimii usein valtio-omisteinen yhtiö.

Wärtsilä yhtyy selonteon taustaoletukseen siitä, että kauppa- ja kehityspolitiikalla on tärkeä, ja jatkossa yhä enemmän myös toisiinsa lomittuva tehtävä, koska merkittävän osuuden maailman tulevasta talouskasvusta ennustetaan syntyvän kehittyvissä maissa.

2. Taloussuhteet ja kauppa

Yritysten välinen yhteistyö ja kauppa on yleisesti hyödyksi kehitykselle. Wärtsilä toteaa, että selonteossa on paljon hyviä ja kannatettavia toimenpide-ehdotuksia. Näihin kuuluvat Team Finland ja Business Finland -toimintojen uudistaminen, EU-politiikkaan ja WTO:hon liittyvät ehdotukset sekä puhtaan siirtymän ja ympäristö- sekä raaka-ainepolitiikkaan liittyvät ehdotukset. Lisäyksenä **Team Finland -verkoston strategisten kohdemaavalintojen kriteereihin** Wärtsilä painottaa myös joustavuutta nykyisessä geopoliittisessa ympäristössä. Tilanteet ja politiikat voivat muuttua nopeastikin eikä markkinakehitys välttämättä noudata Suomen hallituskausia.

Lisäksi **EU:n Global Gateway** -hankkeesta on todettava, että se on yritysten näkökulmasta epämääräinen ja sen hyödyt toistaiseksi kyseenalaisia.

Kauppasopimuksiin liittyviin toimenpide-ehdotuksiin Wärtsilä ehdottaa harkittavaksi markkinoillepääsyä edistävien vastavuoroisten tuotehyväksyntöjen edistämisen sellaisten maiden kanssa, joiden tuotevaatimukset ovat riittävällä tasolla.

Teknologiaulkopolitiikassa vaikutetaan selonteon toimenpide-ehdotusten mukaan "aloitteellisesti kansainvälisiin (ml. EU) teknologiapolitiikan ratkaisuihin Suomen arvoista ja intresseistä lähtien. Sääntelyyn, standardeihin ja rahoituksen ohjautumiseen kohdistuvalla vaikuttamistyöllä tuetaan suomalaisyritysten kansainvälisiä toimintaedellytyksiä ja

kilpailukykyä." Tähän olisi Wärtsilän näkemyksen mukaan hyvä lisätä myös vaikuttaminen monenkeskisiin rahoituslaitoksiin sekä sen varmistaminen, että Suomen elinkeinoelämä saa vastaavaa hyötyä Suomen jäsenyydestä niissä.

3. Kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö

Wärtsilä kannattaa selonteon periaatetta kehitysyhteistyörahoituksen käyttämisestä strategisesti siten, että sillä tehdään osallistuminen kehittyvien maiden kannalta tärkeisiin investointeihin houkuttelevaksi yksityiselle sektorille.

Kehittyvien maiden ilmastotoimien tukemiseen olisi lisättävä, että tuodaan yhteen suomalaista energiaosaamista, tuetaan suomalaisten toimijoiden ja niiden asiakkaiden pääsyä kansainvälisen rahoituksen piiriin ja edistetään suomalaisten asiantuntijoiden sijoittumista kansainvälisiin organisaatioihin.

Ukrainan tukemiseen liittyen yhtenä hyvänä toimenpiteenä esitetään Finnveran Ukrainaan kohdistuvan vientirahoituksen mahdollistamista korvaamalla mahdollisesti aiheutuvia luottotappioita. Tämän lisäksi olisi mahdollistettava Finnveran Ukraina-hankkeiden lisärahoittaminen tarvittaessa. Olisi myös pyrittävä edistämään EU-rahoitusinstrumenttien saamista hankkeiden realisoitumiseksi. Lisäksi toimenpiteissä luetellaan Finnfundin pääoman korottaminen kohdennetusti laajemman sijoitustoiminnan mahdollistamiseksi Ukrainassa ja että Finnfundin sijoitusriskiä Ukrainassa katetaan valtion erityisriskirahoituksella, joka toimii tappiokorvaussitoumuksena tehtäville sijoituksille.

Näiden lisäksi Wärtsilä muistuttaa Finnfundin lakiuudistuksesta koskien lahjarahaa julkiselle sektorille. Suomen tulee mahdollisimman nopeasti korjata lainsäädännöllinen puute, joka estää hakemasta EU:n Ukraine Investment Frameworkin (UIF) sekaluottoihin tarkoitettua lahjarahaa. Nykylainsäädännön puitteissa Suomessa ei ole rahoituslaitosta, joka voisi hakea tätä lahjarahaa Ukrainan yksityissektorin ja valtionyhtiöiden rahoittamiseen. Finnfundille tulisi luoda mandaatti myöntää laina- ja lahjarahoituksen yhdistelmästä syntyviä sekaluottoja sekä yksityisen että julkisen sektorin investointeihin.

Wärtsilä kannattaa myös Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n muita konkreettisia toimenpide-ehdotuksia Ukrainan jälleenrakentamisen tueksi, esimerkiksi "EU:n yrityskonsortiomekanismin perustamista koordinoimaan ja edistämään laajennetusta UIF:sta rahoitettuja eurooppalaisia hankkeita. Tämän mekanismin tavoitteena olisi koota yhteen EU:ssa toimivia yrityksiä ja tarjota yhteisiä eurooppalaisia ratkaisuja Ukrainan laajamittaisiin jälleenrakennushankkeisiin. Ukrainan EU-jäsenyysvalmiuden kannalta on tärkeää, että eurooppalaiset yritykset ovat mukana jälleenrakentamisessa ja toteuttavat kestäviä hankkeita eurooppalaisten teknisten vaatimusten ja standardien mukaisesti."

Kunnioittavasti

Kari Hietanen

Executive Vice President, Corporate Relations and Legal, Wärtsilä Oyj